

Araştırma Makalesi / Research Article

COVID-19 PANDEMİSİNİN SAĞLIK ÇALIŞANLARININ FİNANSAL KAYGI, İŞ-YAŞAM DENGESİ VE SOSYAL İZOLASYON DÜZEYLERİNE ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Bumin Çağatay AKSU

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, İstanbul, (cagatayaksu@esenyurt.edu.tr)

Arş. Gör. Barış ORAK

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi, İstanbul, (barisorak@esenyurt.edu.tr)

ÖZET

Covid-19 pandemisi iş hayatında büyük bir dönüşüm yaratarak, yeni bir çalışma düzeni oluşturmuştur. Covid-19 pandemisi ile işletmelerin faaliyetleri ciddi oranda sekteye uğramış, işten çıkarmalar söz konusu olmuştur. Birçok devletin hükümetleri işten çıkarma yasakları getirmiş ancak bu kez de çalışanlar ya ücretsiz izne çıkartılmış ya da çok düşük miktarda desteklerle yaşamını sürdürmek zorunda kalmışlardır. Bunun sonucunda bireylerin finansal durumları bozulmuştur. Bunun yanı sıra pandemiyle birlikte birçok işletme uzaktan çalışma modeline geçmiştir. Bunun bir yansıması olarak çalışanların iş-yaşam dengeleri ve sosyal ilişkilerinin zarar görmesi olasıdır. Bu araştırma kapsamında öncelikle sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri, iş-yaşam dengeleri ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiler incelenmiş bunu takiben Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönemde sağlık çalışanlarının iş-yaşam dengesi, finansal kaygı düzeyleri ve sosyal izolasyon düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Böylece Covid-19 pandemisinin sağlık çalışanları üzerindeki etkileri ortaya konarak mevcut durumun tespit edilmesi hedeflenmiştir. Sonuç olarak Covid-19 pandemisi sonrasındaki durumda sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri ve finansal kaygı düzeylerinin Covid-19 pandemisi öncesi döneme göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu, iş-yaşam dengeleri ortalamalarının ise anlamlı düzeyde düşük olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri, iş-yaşam dengeleri ve finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Pandemisi, İş-Yaşam Dengesi, Finansal Kaygı, Sosyal İzolasyon.

INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF COVID-19 PANDEMIC ON FINANCIAL ANXIETY, WORK-LIFE BALANCE AND SOCIAL ISOLATION LEVELS OF HEALTH WORKERS

ABSTRACT

The Covid-19 pandemic has created a great transformation in business life and created a new working order. With the pandemic, activities of enterprises were interrupted and there were layoffs. The governments of many states have imposed dismissal bans, but this time employees were either put on unpaid leave or had to live with little support. Consequently, the financial situation of individuals deteriorated. Additionally, many businesses have switched to the remote working model with the pandemic. Whereby, it

www.ijmeb.org ISSN:2147-9208 E-ISSN:2147-9194

http://dx.doi.org/10.17130/ijmeb.964154

Başvuru Tarihi: 27.12.2020, Yayına Kabul Tarihi: 08.09.2021

İstanbul Esenyurt Üniversitesi Rektörlüğü, Etik Kurul Başkanlığı

24.06.2021 tarihli E-12483425-299-4857-2021/07-09 sayılı belge

is possible that the work-life balance and social relations of the employees will be damaged. With this research, relations between the social isolation levels, work-life balances and financial anxiety levels of the healthcare workers were examined. It was tried to determine whether the work-life balance, financial anxiety levels and social isolation levels of the healthcare workers before and after the Covid-19 pandemic showed a significant difference. Thus, it was aimed to determine the current situation by revealing the effects of the Covid-19 pandemic on healthcare workers. Hereby, it's observed that the social isolation levels and financial anxiety levels of healthcare workers in the post Covid-19 pandemic situation are significantly higher than before the Covid-19 pandemic, while the average of work-life balance is significantly lower.

Keywords: Covid-19 Pandemic, Work-Life Balance, Financial Anxiety, Social Isolation.

1. Giriş

Pandemi, farklı ülkeler ve kıtalarda görülen küresel bir salgın haline dönüşmüş hastalıklardır. Bir hastalığın pandemi olarak değerlendirilmesinde o hastalığın geniş coğrafi alanlara yayılması, hastalığın bireyler arasında bulaşma yoluyla yayılması, toplum nüfuslarının hastalığa karşı bağışıklıklarının düşük düzeyde olması, hastalığın ilk kez görülen ya da mevcut bir hastalığın mutasyonu sonucu ortaya çıkması ve hastalığın önemli neticelere yol açan ciddi bir hastalık olması gibi etkenler ön plana çıkmaktadır (Morens vd., 2009:1018). Covid-19 pandemisi de ilk kez 2019 yılının sonunda görülmüş ve daha önce bilinen coronavirüs türlerinin mutasyona uğramış öldürücü bir türü olarak değerlendirilmiştir (Zhu vd., 2020:1). Hastalık ilk kez Çin'in Wuhan bölgesinde ortaya çıkmış ve ortaya çıktığı 2019 yılı Aralık ayından bu yana 3 milyondan fazla ölüme neden olmuştur. Covid-19 hastalığı 12 Mart 2020 itibariyle Dünya sağlık örgütüne pandemi olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020:1; Chan vd., 2020:514). Ülkemizde ilk Covid-19 vakası 11 Mart 2020'de görülmüş ve Türkiye'de 3 Temmuz 2020 tarihine kadar 5,5 milyon vaka görülmüş olup Covid-19 kaynaklı 49.829 ölüm kaydedilmiştir. Dünyada ise Covid-19 vaka sayısı 183 milyonu, Covid-19 kaynaklı ölümler ise 3,9 milyonu aşmıştır.

Covid-19 hastalığının insandan insana kolaylıkla bulaşan bir hastalık olması, hastalığın ciddi sonuçlara yol açması, hastalığın bilim dünyası tarafından henüz tam olarak keşfedilememiş olması, hastalığa karşı henüz etkin bir ilaç veya aşının bulunmaması; tıp dünyası ve dünya sağlık örgütü tarafından tek korunma yönteminin maske ve sosyal mesafe olarak bildirilmesi nedeniyle Dünya ciddi bir değişim ve dönüşüm sürecine girmek zorunda kalmıştır. Bunun neticesi olarak Covid-19 pandemisi temel olarak insan sağlığını etkilemekle birlikte dünya üzerindeki tüm bireylerin sosyal, fiziksel ve ruhsal durumları üzerinde çok büyük etkiler yaratmış ve dünyanın kurulu olduğu düzenin temellerini sarsarak yeni bir normal yaratmıştır (Aykut & Aykut, 2020:58).

Covid-19 pandemisinin yarattığı yeni normal kapsamında bazı yaş gruplarındaki bireylere yönelik sokağa çıkma yasağı kararları alınmış, kişilerin toplu olarak bulunabileceği ve hastalığın yayılmasına sebep olabilecek alışveriş merkezi, eğlence ve yeme içme mekanları, kuaför ve berberler gibi mekanlar kapatılmış, birçok sektörde çalışma saatleri yeniden düzenlenmiş ve kısıtlanmış, zaman zaman toplumun tüm kesimleri için sokağa çıkma yasakları getirilmiş, birçok ülkede ev dışında maske takmak zorunlu hale getirilmiş ve bu kurala uymayanlara cezalar uygulanmış, eğitim, bankacılık, sağlık vb. birçok sektörde uzaktan çalışılmaya ve uzaktan hizmet vermeye başlanmış, şehirler arası ulaşım kısıtlanmış, sınırlar

kapatılmış vb. birçok önlem alınarak hastalığın yayılış hızının önlenmesine çaba gösterilmiştir (Çepel, 2020:38; Gencer, 2020:37; Gündüz, 2020:452; Katıman, 2020:441). Bireylerin alışılmış yaşamlarının dışında olan tüm bu değişiklikler yeni bir düzenin ya da yaygın ismiyle yeni normalin ortaya çıkmasına sebep olmuştur ve sosyal yaşam tümüyle değişmiştir.

Covid-19 pandemisi sosyal yaşamı derinden etkilediği gibi onun bir parçası olan iş hayatını da ciddi biçimde etkilenmiştir. Bu etki online alışveriş siteleri, eve servis veren yiyecek içecek işletmeleri, kargo ve lojistik şirketleri, perakende mağazacılık işletmeleri, sağlık malzemeleri satan işletmeler gibi bazı işkolları açısından olumlu yönde olsa da (Atay, 2020:170), birçok işkolu ve devletlerin genel ekonomileri Covid-19 pandemisinden olumsuz yönde etkilenmiş ve işletmeler kâr azalmaları, satışlarda düşüş, personel çıkarma gibi olumsuz durumlarla karşı karşıya kalmışlardır. Covid-19 pandemisinin iş hayatına ilişkin neden olduğu değişiklikler ve ekonomik daralma, çalışan kişilerin pandemi öncesi yaşadıkları kariyer sorunlarına ek olarak bir de yeni çalışma sistemlerinin beraberinde getirdiği iş- yaşam dengesi, sosyal ilişkilerdeki değişim gibi sorunlara yol açmıştır. Ayrıca birçok işletme çalışanlarını ya tamamen işten çıkartmış ya ücretsiz izne çıkartmış ya da kısa çalışma uygulamasına geçerek çalışanları salt kısa çalışma ödeneğine bağımlı hale getirmişlerdir. Bu durum ise çalışanların finansal durumlarında bozulmalara yol açmıştır. Ayrıca Covid-19 pandemisi ortaya çıktıktan sonra birçok işletmenin uzaktan çalışma programlarına geçmesi çalışanların sosyal izolasyon düzeyleri, iş-yaşam dengeleri gibi performans ve verimlilikleriyle yakından ilişkili konularda bozulmalara yol açmıştır.

Bu kapsamda Covid-19'un çalışanlar üzerindeki etkilerini araştıran çalışmaların sınırlı sayıda olduğu söylenebilir. Oysa Covid-19 pandemisinin ortaya çıkardığı yeni ekonomik şartlar ve çalışma şartlarının çalışanlar üzerinde önemli etkileri olması muhtemeldir. Bu doğrultuda bu çalışmada Covid-19 pandemisinden önceki dönemde ve Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri, iş-yaşam dengeleri ve finansal kaygı düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği ve değişkenler arasındaki ilişkilerin varlığı ve şiddeti araştırılarak Covid-19 pandemisinin sağlık çalışanları üzerindeki etkileri araştırılmaya çalışılacak ve literatüre katkıda bulunulmaya çalışılacaktır. Araştırmada örneklem grubu olarak sağlık çalışanlarının seçilmesinde pandemiyle en ön safta savaşan ve pandemiden en çok etkilenen meslek grubunun sağlık çalışanları olması önemli rol oynamıştır.

2. Literatür Taraması

2.1. İş-Yaşam Dengesi

Bireyler ekonomik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını gidermek amacıyla aktif olarak çalışmak mecburiyetindedirler. Bununla birlikte günün büyük bir kısmını işyerinde çalışmakla geçiren bireyler çalışma hayatı dışında bir sosyal yaşama da sahiptirler. Kişinin iş yaşamında üstlerinin, ekip arkadaşlarının, patronlarının kendisinden işe ilişkin talepleri olduğu gibi; sosyal yaşamında da ailesi, arkadaşları, tanıdıkları ve sosyal çevresini oluşturan diğer kişilerin kendisinden beklentileri vardır. Yine aynı şekilde bireyin de hem iş hayatına hem de sosyal hayatına ilişkin talep ve beklentileri vardır. İş-yaşam dengesi bireyin işi ile ilgili talepleri ile kişisel hayatına yönelik taleplerinin dengede olması durumudur (Lockwood, 2003:2). Diğer bir ifade ile iş yaşam- dengesi kişinin işine ve sosyal yaşamına ilişkin rollerini ve sorumluluklarını dengede tutması halidir (Marks & MacDermid, 1996:418; Smith & Gardner, 2007:3). Eğer

bir kişinin iş yaşamı ile özel yaşamı arasında rol çatışması yoksa, diğer bir deyişle bu ikisi bir denge halinde ise ve rahatsız edici düzeyde geçişimli değilse kişinin iş-yaşam dengesi kurulmuş demektir (Clark, 2001:348; Friedmann vd., 2001:13).

İş-yaşam dengesi çalışanlar üzerinde yarattığı önemli etkiler nedeniyle 21.yy. iş ve bilim dünyasının üzerinde önemle durduğu bir konudur. Özellikle işletmelerde esnek çalışma saatlerinin giderek daha yaygın hale gelmesi, vardiyalı çalışma saatlerinin uygulanması, çalışanların çok fazla iş yüküne maruz kalması, işverenlerin aşırı talepleri vb. unsurlar kişilerin iş-yaşam dengeleri bozmaktadır. Bu durum ise kişilerin fiziki, sosyal ve psikolojik sağlıklarını olumsuz yönde etkileyerek, sosyal ilişkilerine zarar vermektedir (Kılıç & Özafşarlıoğlu, 2013:210; Korkmaz & Erdoğan, 2014:542).

İş yaşam dengesizliği salt, kişilerin sağlık ve iyi oluşlarını etkileyen bir sorun olmanın ötesinde ciddi örgütsel sonuçlara da yol açmaktadır. İş-yaşam dengesizliği iş kazalarını arttırmakta (Wirtz vd., 2011:361), kişilerin örgütsel bağlılık düzeylerini (Korkmaz & Erdoğan, 2014:543), kariyer tatmini düzeylerini (Gerçek vd., 2015:66; Heslin, 2005:113), işten ayrılma niyetlerini (Gerçek vd., 2015:67; Huang vd., 2007:735; Lee vd., 2013:160; Polat & Murat, 2017:340), işe ilişkin verimlilik düzeylerini (Bostancıoğlu, 2014:1), iş tatmini ve kişisel mutluluk (Noor, 2011:240) seviyelerini etkilemektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde günümüzün modern işletmelerinde, çalışanların iş-yaşam dengesinin kurulamaması önemli bir kariyer sorunu olarak öne çıkmakta ve işletmeler bu sorunu çözmeye yönelik stratejiler geliştirmektedirler.

Covid-19 pandemisinin iş hayatı üzerindeki etkisine bakıldığında pandemi sonrası bulaşmayı önlemek amacıyla birçok işletmenin evden çalışma, tele çalışma, uzaktan çalışma gibi esnek çalışma uygulamalarına geçtiği ve yeni bir çalışma sisteminin ortaya çıktığı görülmektedir (Mustajab vd., 2020:13). Pandemiyle 21.yy.'ın başından beri süregelen iş hayatındaki dijital dönüşüm büyük bir hız kazanmış, teknolojik altyapısı ve çalışma şartları elveren işletmeler tamamen evden ve dijital çalışma sistemlerine geçmiştir (Stephenson & Sen, 2020:1). Bilhassa uzaktan çalışmayı mümkün kılan sektörlerde uzaktan çalışma modelinin daha çok ve daha etkin olarak kullanıldığı söylenebilir (Dockery & Bawa, 2020:2). Evden ve uzaktan çalışma sistemi getirdiği avantajların yanında çalışanlar açısından birtakım olumsuzluklar da yaratmıştır. Bu olumsuzluklardan birisi de kişilerin iş-yaşam dengelerinin bozulmasıdır (Rubin vd., 2020:1). Klasik çalışma düzeninde belirli çalışma saatleri arasında çalışan kişiler Covid-19 pandemisinin getirdiği şartlarla birlikte çok daha esnek bir çalışma düzenine geçtiklerinde ve evlerinden çalışmaya başladıklarında işleri ile sosyal yaşamları birbirlerine geçmiş, evdeki ve işyerindeki iş ve sorumluluklar birbirlerini kesintiye uğratmış, (Mustajab vd., 2020:15), mesai saatleri kavramı ortadan kalkmıştır. Esnek çalışmanın getirdiği bu unsurlar iş-yaşam dengesinin bozulmasına neden olmuştur. Bir başka ifadeyle Covid-19 pandemisinin etkisiyle geçilen yeni çalışma düzeni iş-yaşam dengesinin bozulmasını ciddi bir kariyer sorunu olarak ortaya çıkarmıştır.

2.2. Kısa Çalışma Ödeneği ve Çalışanların Yaşadığı Ekonomik Kaygılar

Covid-19 Pandemisiyle 2019 Aralık ile 2021 Haziran arasındaki dönemde birçok işletme faaliyetlerini durdurmuş veya önemli ölçüde azaltmış buna bağlı olarak da işletmelerde ciddi oranda işten çıkarmalar söz konusu olmuştur. Bunun neticesinde ekonomik istikrarı sağlamak ve işçileri korumak adına Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından hazırlanarak

Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen 7233 sayılı torba yasa ile işten çıkarma yasağı getirilmiş ve bu yasak uzatmalarla günümüze kadar sürmüştür. Söz konusu yasa aynı zamanda işverene, işten çıkarılamayan işçileri 3 ay süre ile ücretsiz izne çıkarabilme olanağı sağlamış ve ücretsiz izindeki çalışanlara, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan günlük 39,24 TL (aylık 1.177 lira) ödeme yapılacağını hüküm altına almıştır (Balcı & Çetin, 2020:49). İşten çıkarmaların yasaklanmasıyla faaliyetlerini durdurmak veya ciddi oranda azaltmak zorunda kalan birçok işletme, yasanın kendilerine sağladıkları olanakla çalışanlarını ücretsiz izne çıkartmış veya kısa çalışma ödeneğine başvurarak işçilerin maaşlarının bir kısmını bu şekilde karşılama yoluna gitmiştir.

Kısa çalışma “*Genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya süreklilik koşulu aranmaksızın işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen en az dört hafta süreyle durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere sigortalılara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlayan bir uygulamadır*” olarak tanımlanmaktadır.

Çalışanlara günlük ortalama kazancının %60'ı olarak ödenen ve aylık asgari brüt ücretin %150'sini aşmayan kısa çalışma ödeneğinden yararlanma şartları normalde kısa çalışmanın başladığı tarihten önceki son 120 gün çalışmış olmak ve son 3 yıl içerisinde en az 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olmaktır. Covid-19 nedeniyle son uygulanan kısa çalışma ödeneğinde ise daha fazla kişiyi kapsam içine almak için şartlar esnetilerek kısa çalışmanın başladığı tarihten önceki son 60 gün çalışmış olmak ve son 3 yıl içerisinde en az 450 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olmak şeklinde yenilenmiştir (İşkur, 2020:1).

Gerek ücretsiz izne çıkarılarak işçilere günlük 39,24 TL sağlanması gerekse kısa çalışma ödeneği ile işçilerin maaşlarının maksimum %60'lık tutarını alabilmeleri, çalışanların maddi olarak ciddi kayıplara uğramasına neden olmuştur. Bu doğrultuda çalışanlar hem ekonomik refahlarının düşmesi nedeniyle geçinme konusunda ciddi problemler yaşamış hem de çalışmadıkları ya da ciddi oranda eksik çalışabildikleri için yeteneklerinde körelmeler, performans ve konsantrasyon düşüklükleri, kariyerlerinde durağanlaşmalar, terfi süreçlerinin askıya alınması, aynı yardımlardan yararlanamamaları gibi durumlar ortaya çıkmıştır.

Finansal kaygıların bulunması çalışanların iş yerinde yaşadıkları stresin artmasına sebep olmaktadır (Waldenström vd., 2008:90). İş stresi dolaylı olarak çalışanın sosyal izolasyon içerisinde bulunmasına, iş yaşam dengesinde bozulmalara ve depresif durumlara sebep olduğu görülmektedir. İş stresiyle ilgili yapılan çalışmalarda bireyin finansal kaygılarının iş stresini etkileyen boyutlardan biri olduğu görülmektedir (Özden & Sertelberk, 2017:35). Mamun vd. tarafından 2020 yılında işsiz gençler üzerinde yaptıkları çalışmada finansal kaygılarının bulunmasının depresyon ve stresleriyle ilişkisinin olduğu bulunmuştur (Mamun vd., 2020:1149).

2.3. Sosyal İzolasyon

Sosyal bir varlık olan ve belirli bir topluluk içerisinde yaşamını sürdüren insanoğlu için sosyal ilişkiler en önemli ihtiyaçlardan biridir. Literatürde insanların sosyal ilişkilere olan ihtiyacı ve sosyal ilişkilerin önemi yapılan birçok çalışma ile ortaya konmuştur. Örneğin Herzberg ve Maslow gibi motivasyon teorisyenleri modellerinde sosyal ihtiyaçları, ihtiyaç basamaklarında en ön sıralara koymuştur. Sosyal ilişkilerin çalışanların iyi olma ve sağlıklarıyla olan ilişkisi de birçok kez incelenmiştir.

Kişiler sosyal bağların azalması ve durması sonucunda sosyal izolasyon altında kalabilir. Sosyal ilişkilerdeki bozulmalara bağlı olarak ortaya çıkan ve sosyal bağların azalmasının ve durmasının bir yansıması olan sosyal izolasyon kavramı ise birçok bilim alanının konusu kapsamına girmekte olup bu nedenle literatürde farklı şekillerde tanımlanmıştır (Cacioppo vd., 2011:2). Carpentino-Moyet'e göre sosyal izolasyon "başkalarıyla daha fazla birlikte olma gereksinimi ya da isteği olan ya da böyle algılayan ancak ilişki kuramayan bir birey ya da gruptaki durum" olarak tanımlanmaktadır (Carpentino-Moyet, 2012:447). Marshall vd. ise sosyal izolasyonu çalışanların "destek ve tanınma eksikliği, iş arkadaşlarıyla gayri resmi etkileşimler için kaçırılan fırsatlar ve grubun parçası olmama durumu" olarak tanımlamaktadır (Marshall vd., 2007:196).

Sosyal izolasyon gerek gündelik yaşamda gerekse iş hayatında önemli etkileri olan bir kavramdır. Bununla birlikte sosyal izolasyonun diğer canlılar üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik birçok deney de yapılmıştır. Deneylerin sonucunda sosyal izolasyona maruz kalan farelerde kalp krizi (Karelina, 2010:197), Tip-2 diyabet ve obezite problemleri görülmüştür (Nonogaki vd., 2007:4663). Bu durum sosyal izolasyona maruz kalan bireyler açısından da geçerlidir. İnsanlara yönelik olarak yapılan bir çalışmada kendini izole eden bireylerin, kendini izole etme ve kilitleme süresi uzadıkça, kronik yalnızlık yaşayarak fiziksel aktivitelerinde azalma olduğu, bunun sonucunda da eklem sorunları ve kırık risklerinin artış gösterdiği gözlemlenmiştir (Mushtaq vd., 2014:3).

Psikolojik açıdan ise sosyal izolasyon yalnızlığa neden olmakla birlikte sosyal izolasyon ile yalnızlık arasında önemli bir farklılık bulunmaktadır. Yalnızlık bireyin kendi seçimi olabilirken sosyal izolasyon bireyin tercih hakkının olmadığı istemsiz bir durumdur. Yalnızlık genellikle herhangi bir arkadaşlık ilişkisinin olmaması ya da topluluktan veya toplumdan izole olma hali olarak tanımlanır. Yalnızlık karanlık ve sefil bir duygu olarak kabul edilir. Anksiyete, depresyon, uyum bozukluğu, kronik stres, uykusuzluk ve hatta ileri yaş demansı gibi birçok ruhsal bozukluk için risk faktörüdür (Wilson vd., 2007:238). Yalnızlık yaş ortalaması yüksek gruplarda yaygındır, depresyon oranlarının artmasına ve intihara yol açar. Yatalak olma veya hastalık için karantinede uzun süreli tecritin ruh sağlığı üzerinde zararlı etkileri olduğu belgelenmiştir (Stickley & Koyanagi, 2016:81). Sosyal izolasyon neticesinde de kişilerin benzer sorunlar yaşadığı söylenebilir. Genellikle ileri yaş aralığında bulunan insanlarda ortaya çıkan sosyal izolasyon durumunun 2020 Mart ayında başlayan ve etkisini hâlâ devam ettiren Covid-19 pandemisinin etkisiyle çok daha geniş bir yaş grubuna yayıldığı söylenebilir (Banerjee & Rai, 2020:526).

İş hayatında izolasyon algısı, iş arkadaşlarından ve yöneticilerden destek alınmaması ve ekiple sosyal ve duygusal etkileşim fırsatlarının olmamasıyla oluşur (Marshall vd., 2007:200). Bu sebeple sosyal izolasyon önemli kariyer sorunlarından biridir (Mulki vd., 2008:71). Çalışan bir birey için ekip arkadaşlarından yeterli desteği alamamak, desteğe ihtiyaç duyduğunda bu desteğin ulaşılabılır olmaması ve ekip arkadaşları tarafından az tanınması, iş içi ve dışı konularda grup dışı kalmak gibi durumlar bireyin kariyeri açısından problem teşkil etmektedir (Marshall vd., 2007:198). Araştırmacılar sosyal izolasyona karşı çalışanların algısının keşfedilmesi adına bu alanda birçok çalışma yapılmasını tavsiye etmektedir.

Özellikle Covid-19 pandemisi ile ortaya çıkan dijitalleşme ve beraberinde getirdiği sanal iş ve ekipler sosyal izolasyon ve yalnızlaşma hissini artmasına ve önemli bir kariyer sorunu olarak tekrar ortaya çıkmasına neden olmuştur. Literatürde sanal iş üzerine yapılan önceki araştırmalar neticesinde, sanal çalışanların iki tür izolasyona maruz kalması beklenmektedir,

bunlar sosyal izolasyon ve örgütsel izolasyondur. Birinci olarak, sosyal bir perspektiften bakıldığında, bu çalışanlar gayri resmi sohbetlerin, spontane tartışmaların ve yuvarlak masa toplantılarının sosyal etkileşiminin özlemektelerdir (Stickley & Koyanagi, 2016:82). İkincisi, kurumsal düzeyde incelendiğinde, sanal çalışanlar ödülleri söz konusu olduğunda “gözden ve gönülden uzak” olmaktan korkmaktadırlar (Kurland & Bailey, 1999:59). Çalışanlar sanal, uzaktan veya evden çalıştıklarında çabalarının yeterince bilinmediği veya değer görmediğine ve kariyerlerinde ilerleme şanslarının geleneksel ofis ortamında çalışan meslektaşlarından daha az olduğuna inanma eğilimindedirler.

İşyeri izolasyonu çalışanların iyi olma ve işe gelmeme eğilimleriyle de ilişkilidir. Sosyal izolasyon yapılan çalışmalara göre iyi oluşu olumsuz yönde etkilerken, işe gelmeme eğilimini de önemli oranında arttırmaktadır (Huyghebaert vd., 2019:208). Çalışanların takım üyeliği ve sosyal desteğe olan ihtiyaçları, sanal ofis ortamından etkilenir (Wiesenfeld vd., 2001:215). Uzaktan çalışma sürecinde işletmenin ana merkezinden çalışmamak ve çalışanlar arasındaki fiziksel ayrılık, çalışma sinerjisi bozarak, takım ruhunu ve yakın teması geçme duygularını kötü etkilemeye hizmet eder (Scott & Timmerman, 1999:246). Resmi olmayan etkileşim, duygusal bağ ve duygusal desteğin olmaması ve yakınlığın azalması sanal ofis çalışanlarının sosyal olarak yalıtılmış hissetmesine neden olur (Mann vd., 2000:678).

2.4. Covid-19 Pandemisinin Sosyal İzolasyon, İş Yaşam Dengesi ve Finansal Kaygılar Bağlamında Ele Alınması

Literatürde sosyal izolasyon ve iş yaşam dengesi arasındaki ilişkileri araştıran çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin Tuğsal tarafından eğitim, sağlık, kamu, bilişim, perakende, hizmet, ticaret, turizm, ulaşım, sanayi ve lojistik sektörlerinden 422 çalışan ile yapılan araştırmada iş yaşam dengesinin sosyal destek ile orta şiddetli bir ilişkiye sahip olduğu ve sosyal desteğin iş yaşam dengesi ile tükenmişlik arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolünün bulunduğunu tespit etmiştir. Ayrıca çalışma kapsamında Covid-19 pandemisi öncesi ve pandemi süreci ortaya çıktıktan sonraki dönemlerde bireylerin sosyal destek ve tükenmişlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmesine karşın iş-yaşam dengesi ortalamaları açısından anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Ayrıca Covid-19 pandemisi nedeniyle maaşları değişiklik gösteren çalışanların tükenmişlik seviyelerinin Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönemlerde anlamlı bir farklılık gösterdiğini buna karşın iş yaşam dengelerinin ve sosyal destek seviyelerinin anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır (Tuğsal, 2020:12). Clair vd. tarafından 309 erişkin birey üzerinde gerçekleştirilen ve Covid-19 pandemisi sürecinde sosyal izolasyondaki artışın bireyler üzerindeki etkilerini araştıran bir diğer araştırmada ise algılanan sosyal izolasyon seviyelerindeki artışın daha düşük bir yaşam tatmini yarattığı, iş-kaynaklı stres seviyelerini arttırdığı, örgütsel güveni düşürdüğü ve bireylerin psikolojik iyi oluş seviyelerini olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Clair, 2021:1). Issa vd. tarafından yapılan diğer bir araştırmada ise karantina süreciyle sosyal izolasyona maruz kalan çalışanların iyi oluş seviyelerinde düşüş tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak pandemi sonrası, iyi oluş seviyeleri düşen çalışanların performanslarında ve iş tatminlerinde de düşüş gözlemlenmiştir (Issa vd., 2020:611). Bu durumlara ek olarak çift kariyerli eşler ve benzeri diğer kariyer sorunlarıyla birleşen sosyal izolasyon, etkisini katlayarak göstermektedir. Bir başka çalışmada yalnız yaşayan kadın bireylerin karantinaya bağlı evden çalışma süreçlerinde kariyerinde ve iş yaşam dengesinde daha çok problem yaşadıkları tespit edilmiştir (Feng & Savani, 2020:721). Pandeminin neden olduğu tüm bu değişkenlerin iş-yaşam dengesini olumsuz olarak etkileyeceği literatürde daha önce yapılan birçok çalışma ile ortaya konmuştur.

Literatürde Covid-19 pandemisini finansal kaygı düzeyleri ve sosyal izolasyon düzeyleri açısından ele alan çalışmalarda ise Covid-19 pandemisi sürecinde pandemiden korunmak için ortaya çıkan izolasyon durumunun ve evde kalmanın depresyon, sağlık kaygısı, finansal endişe ve yalnızlık, duygusunu artırdığını tespit edilmiştir (Reger vd., 2020:1; Thunström vd., 2020:1). Covid-19 pandemisinde finansal kaygı ve sosyal izolasyonun seviyelerini ve etkilerini inceleyen bir başka çalışmada ise Morgan ve Boxall Covid-19 pandemisinin sosyal izolasyon düzeylerini ve finansal stresi artırdığını ve bu durumun da kadına yönelik şiddeti daha fazla artırdığı sonucuna ulaşmışlardır (Morgan & Baxall, 2020:1). Elbogen vd. yıllık geliri 75.000 dolar ve altında olan minimum 22 yaşındaki 6607 Amerikan vatandaşı üzerinde gerçekleştirdikleri araştırmalarında Covid-19'a bağlı stres semptomları arasında yalnızlık, finansal zorlanma, kendine zarar verme, akıl sağlığında bozulma, depresif belirtiler gibi sonuçlar bulmuşlardır. Bu dönemde bireylerin daha fazla sosyal desteğe sahip olunması temel ihtiyaçlar (yeme, içme), konut istikrarsızlığı (kirada erteleme) ve işsizlik ve maluliyetin olumsuz etkilerini giderme ile pozitif ilişki içerisinde olduğu tespit edilmiştir (Elbogen vd., 2021:739).

Özetle literatür incelendiğinde Covid-19 pandemisinin birçok olumsuz sonucu ortaya çıkardığı söylenebilir. Bu olumsuzlukların başında evden çalışmanın beraberinde getirdiği iş yaşam dengesi sorunlarının, işten çıkartmaların ya da ücretteki kesintilerin neden olduğu finansal kaygıların ve pandemi nedeniyle ortaya çıkan yeni çalışma düzeninin beraberinde getirdiği sosyal izolasyon sorunlarının geldiği söylenebilir. Bu doğrultuda bu çalışmada sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesindeki ve pandemi ortaya çıktıktan sonra mevcut durumdaki iş yaşam dengesi, sosyal izolasyon ve finansal kaygı düzeyleri incelenmiş ve Covid-19 öncesi ve sonrası dönemde söz konusu değişkenler açısından anlamlı farklılıklar olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında iş yaşam dengesi, sosyal izolasyon ve finansal kaygı değişkenleri arasındaki ilişkiler de test edilerek değişkenler arasındaki ilişkiler ortaya konmaya çalışılmıştır.

Covid-19 sürecinin toplumu ve çalışanları tüm fiziksel, sosyal, düşünsel aktivitelerini karantina altındayken gerçekleştirmek zorunda bırakması beraberinde birçok soruyu ve yapılması gereken araştırmaları ortaya çıkarmıştır. Bu noktada bilimsel çalışmaların bulgularının iş yaşamı ve sosyal yaşama sağlayacağı katkılar örgütler için büyük önem taşımaktadır. Devam eden pandemi süreciyle birlikte örgütlerin uzun soluklu bir strateji belirlemenin önemini kavraması, örgüte uyarlaması, uygulaması ve en önemlisi sıklıkla değerlendirme çalışmaları yapması esastır. Aksi takdirde tüm dünyada etkisini gösteren yerleşme hareketleri ve daralan ekonomiler sonucunda örgütlerin en büyük kaynağı olan insan kaynağından elde ettiği performansın düşmesine bağlı olarak daralma ve hatta iflase varan bir yolu izlemesi mümkün olabilmektedir. Bu noktada çalışmanın iş yaşam dengesi, sosyal izolasyon ve finansal kaygı düzeylerine ilişkin mevcut durumu ortaya koyarak sonuçlar doğrultusunda geliştirilebilecek stratejilere dayanak oluşturabileceği ve literatüre katkıda bulunulacağı düşünülmektedir.

3. Araştırmanın Yöntemi

3.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Bu araştırmanın iki temel amacı bulunmaktadır. Araştırmanın ilk amacı sağlık çalışanlarının Covid-19 salgını gerçekleşmeden önceki dönemde ve salgının gerçekleşmesinden sonraki dönemde sosyal izolasyon, finansal kaygı ve iş-yaşam dengeleri düzeyleri arasında

anlamli bir farklılık olup olmadığını test etmektir. Araştırmanın ikinci temel amacı ise sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönemde sosyal izolasyon, iş yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını ve eğer ilişki varsa ilişkinin şiddetinin nasıl değiştiğini belirlemektir. Sağlık çalışanlarının incelenmesiyle geçirilen bu zorlu salgın döneminde doktor, hemşire ve hastane memurlarının yaşadıklarının incelenmesi ve ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bunun için 278 sağlık çalışanından online anket yöntemiyle veri toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye'deki özel ve devlet hastanelerinde aktif olarak çalışan doktorlar, hemşireler ve sağlık memurları oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem grubu olarak sağlık çalışanlarının seçilmesinde Covid-19'un en çok etkilediği çalışan gruplarının başında sağlık çalışanlarının gelmesi etkili olmuştur.

3.2. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon, iş yaşam dengesi ve finansal kaygı seviyelerini ölçmek amacıyla aynı örneklem grubuna Covid-19 öncesi ve sonrası dönemlerde aynı anket soruları yöneltilmiştir. Araştırmada aynı örneklem grubuna Covid-19 öncesi ve sonrası dönemde aynı anket soruları yöneltilmiştir. Araştırma kapsamında Covid-19 pandemisi öncesinde uygulanan anket 2019 yılında uygulandığından ve Türkiye'de 2020 yılı öncesinde toplanan verilerde etik kurul izni alma şartı olmadığından etik kurul izni belgesi alınmamıştır. Ancak Covid-19 pandemisi sonrasında uygulanan anket çalışmasında etik kurul izni alınmış ve veriler etik kurul izninin alınmasının ardından toplanmıştır. Çalışmanın etik izni 24 Haziran 2021 tarih ve E-12483425-299-4857 sayılı İstanbul Esenyurt Üniversitesi Etik Kurulundan alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra özel ve kamu hastanelerindeki sağlık çalışanlarına anket formu elektronik ortamda gönderilerek anket uygulanmıştır. Toplam 278 sağlık çalışanı çalışmaya dahil edilmiştir. Ayrıca Covid-19 pandemisi öncesi dönemde araştırmada uygulanan anketler online olarak uygulanmış ve katılımcıların mail adresleri kendilerine anket kapsamında sorulduğundan aynı katılımcılara mail adresleri vasıtasıyla tekrar ulaşılarak Covid-19 pandemisi sonrasında aynı anket soruları kendilerine yeniden yöneltilmiştir.

Onam belgesi mesaj yolu ile katılımcılara bildirilmiş ve ayrıca anket formunun üzerinde de yazılı olarak yer almıştır. Araştırmada kullanılan anketler online ortamda oluşturulmuş ve veriler online olarak toplanmıştır. Anketin birinci kısmında demografik bilgiler, ikinci kısmında sosyal izolasyonu ölçmeye yönelik ifadeler, üçüncü kısmında iş yaşam dengesini ölçmeye yönelik ifadeler ve son kısmında da finansal kaygı düzeylerini ölçmeye yönelik ifadeler yer almıştır.

3.3. Araştırmada Kullanılan Ölçekler

Araştırma kapsamında sağlık çalışanlarının sosyal izolasyonu ölçmeye yönelik olarak, Nottingham Health Profile (NHP)'nin olguların yaşam kalitesini değerlendirmek amacıyla geliştirdiği anketin 6 alt bölümünden birisi olan sosyal izolasyon ölçeği kullanılmıştır. Ölçeği Türkçeye kazandıran Küçükdeveci vd.'dir (Küçükdeveci, 2000:35). Erbaş ve Zaganjori 2017 yılında yaptıkları çalışmada sosyal izolasyon ölçeği güvenilirlik değerini 0,894 olarak bulunmuştur (Erbaş & Zaganjori, 2017:52). İş-Yaşam dengesini ölçmek için Apaydın tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır (Apaydın, 2011:119). Bu ölçeğin yer aldığı bir başka çalışmada ölçeğin güvenilirliği Arar tarafından 0.863 olarak hesaplanmıştır (Arar, 2020:132). Bu ölçeğin

geçerlilik ve güvenilirliği pek çok araştırma ile test edilmiştir. Finansal kaygı ölçeği olarak Heo vd. tarafından (Heo vd., 2020:18) geliştirilen ve güvenilirliğini 0,97 olarak ölçtükleri ölçek kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeklerdeki ifadeleri ölçmek için 5’li likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçek ifadeleri 1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne katılmıyorum ne katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum şeklindedir.

3.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki sağlık çalışanları oluşturmaktadır. Sağlık Bakanlığının 2020 verilerine göre Türkiye’de toplam 1 milyon 61 bin 635 sağlık çalışanı bulunmaktadır. Bu kapsamda örneklem grubu olarak Türkiye’deki özel ve kamu hastanelerinden 278 doktor, hemşire ve hastane memurundan veri toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini Türkiye’deki özel ve devlet hastanelerinde aktif olarak çalışan doktorlar, hemşireler ve sağlık memurlarından oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem grubu olarak sağlık çalışanlarının seçilmesinde Covid-19’un en çok etkilediği çalışan gruplarının başında sağlık çalışanlarının gelmesi etkili olmuştur. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesi konusunda literatür taraması yapıldığında 278 kişilik örneklem büyüklüğünün ana kütleyi temsil ettiği sonucuna ulaşılabılır. Evren büyüklüklerine göre uygun örneklem sayısını inceleyen araştırmalarda 1.000.000- 10.000.000 kişi arasındaki evren büyüklüğü için ($p=0.8$ ve $q=0.2$) 246 kişilik bir örneklem sayısının uygun olduğu literatürde birçok araştırmacı tarafından kabul edilmektedir (Altunışık vd., 2012; Yazıcıoğlu & Erdoğan, 2004). Evren büyüklükleri için uygun örneklem sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Evren Büyüklüklerine Göre Örneklem Sayıları

Evren Büyüklüğü	+0,05 örnekleme hatası (d)
	p=0,8 q= 0,2
100	71
500	165
750	185
1000	198
2500	224
5000	234
10000	240
25000	244
50000	245
100000	245
1000000	246
10000000	245

Kaynak: Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2012). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı. Sakarya:Sakarya Yayıncılık. Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.

Bu araştırma kapsamında 278 kişiden sağlanan veriler doğrultusunda sonuçlar ortaya konmuştur. Çalışmaya katılan sağlık çalışanlarının 36'sı Doktor, 165'i Hemşire, 76'sı ise sağlık memurlarından oluşmaktadır. Araştırmada örneklem grubu olarak sağlık çalışanlarının seçilmesinde Covid-19'un en çok etkilediği çalışan gruplarının başında sağlık çalışanlarının gelmesi etkili olmuştur. Çalışmanın örneklem grubunu basit tesadüfi örnekleme yoluyla ulaşılan sağlık çalışanları oluşturmaktadır.

3.5. Araştırmada Kullanılan İstatistikî Teknikler

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 21 ve SPSS Amos istatistik paket programı vasıtasıyla analiz edilmiştir. Araştırmada verilerin güvenilirliklerini test etmek için Cronbach Alpha testi yapılmış, verilerin geçerliliklerini test etmek için ise hem SPSS 21 programında keşfedici faktör analizi hem de SPSS Amos programında doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Verilerin geçerlilik ve güvenilirliklerinin test edilmesinin ardından sosyal izolasyon, iş yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Bunu takiben ise Covid-19 öncesi ve sonrası dönemde sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon, iş yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeylerinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla bağımlı örneklem t testi (paired sample t test) yapılmıştır.

3.6. Araştırmanın Sınırları

Araştırmanın sınırlarından biri araştırmanın sadece sağlık çalışanları üzerinde gerçekleştirilmesidir. Bu açıdan çalışma diğer meslek grupları açısından herhangi bir çıkarımda bulunmamaktadır. Araştırmanın sadece bir ülkede gerçekleştirilmiş olması ve sınırlı bir örnekleme yapılması da araştırmanın sınırlarındandır. Covid-19 pandemisi farklı ülkelerde farklı şiddet ve biçimlerde ilerlemektedir ve bu açıdan diğer ülkelerde de konunun araştırılması literatüre katkı sağlayacaktır. Araştırmada örneklem grubu olarak 278 kişilik bir örneklem grubuna ulaşılmaması da araştırmanın bir diğer sınırını oluşturmaktadır.

4. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenilirlik Sonuçları

4.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Katılımcıların Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönemler için sosyal izolasyon, iş-yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeylerini ölçmek amacıyla anket çalışması uygulanmıştır. Anket kapsamında kullanılan ölçeklerin güvenilirliklerini ölçmek amacıyla Cronbach alfa katsayıları hesaplanmıştır. Ölçekler için hesaplanan Cronbach alfa katsayısının en az 0.70'in üzerinde olması ölçeklerin güvenilir olduğunu göstermektedir (Karakoç & Dönmez, 2014:46).

Salgın öncesi ve sonrası dönemler için ayrı ayrı güvenilirlik katsayıları incelenmiş olup sosyal izolasyon ölçeğinin salgın öncesi ve sonrası için Cronbach alfa katsayıları 0.894 ve 0.881 olarak hesaplanmıştır. İş-Yaşam Dengesi ölçeğinin salgın öncesi ve sonrası için Cronbach alfa katsayıları 0.877 ve 0.914 olarak hesaplanmıştır. Finansal Kaygı ölçeğinin salgın öncesi ve sonrası için Cronbach alfa katsayıları 0.974 ve 0.981 olarak hesaplanmıştır. Bu değerlere göre ölçeklerin yüksek derecede güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir (Tavşancıl, 2002:13).

Tablo 2: Araştırmanın Ölçeklerine İlişkin Güvenilirlik Testi Sonuçları

Ölçekler	Salgın Dönemi	Cronbach Alfa	İfade Sayısı
Sosyal İzolasyon Ölçeği	Öncesi	0,894	5
	Sonrası	0,881	5
İş-Yaşam Dengesi Ölçeği	Öncesi	0,877	30
	Sonrası	0,914	30
Finansal Kaygı Ölçeği	Öncesi	0,974	24
	Sonrası	0,981	24

4.2. Geçerlilik Analizi Sonuçları

Bu bölümde araştırma için kullanılan ölçeklerin geçerli bir ölçüm yapabilme becerilerini ölçmek için gerçekleştirilen test sonuçlarına yer verilmektedir. Geçerlilik, bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, isabetli ölçebilme düzeyidir (Ercan & Kan, 2004:211). Geçerlilik analizi sonucunda hesaplanan KMO testi sonucu 0.80 ve üzeri olması ölçeğin verilerinin geçerlik analizi yapmak için uygun olduğunu göstermektedir (Taşkın & Akat, 2010:18). Buna göre sosyal izolasyon ölçeğinin salgın öncesi ve sonrası olarak değerlendirme sonuçlarına göre KMO testi değerleri 0.840 ve 0.871 olarak hesaplanmıştır. İş-yaşam dengesi ölçeğinin salgın öncesi ve sonrası dönem için hesaplanan KMO testi değerleri 0.890 ve 0.923 olarak bulunmuştur. Covid-19 öncesi ve sonrası dönemler için katılımcılardan istenen finansal kaygı düzeylerini ölçen anketin KMO testi değerleri 0.959 ve 0.964 olarak hesaplanmıştır. Her 3 ölçek için de veri setinin geçerlilik analizi yapmaya uygun olduğu söylenebilir. Ayrıca Barlett testi sonucunda her 3 ölçeğin anlamlılık değeri de $p < 0,05$ olarak ölçülmüştür. Bu durumda da Her 3 ölçek için de veri setinin geçerlilik analizi yapmaya uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 3: KMO Barlett Testi Sonuçları

Ölçekler	Sosyal İzolasyon		İş-Yaşam Dengesi		Finansal Kaygı	
	Öncesi	Sonrası	Öncesi	Sonrası	Öncesi	Sonrası
Covid-19 Pandemisi						
Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliliği Testi	0,840	0,871	0,890	0,923	0,959	0,964
Bartlett						
Yaklaşık Ki-kare (χ^2)	901,072	705,741	3130,592	3904,928	7344,255	8807,190
Küresellik Serbestlik Derecesi (df)	10	10	435	435	276	276
Testi Sig.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Veri setinin geçerlilik analizi yapmaya uygun olduğunun tespit edilmesinin ardından gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi sonucunda sosyal izolasyon ölçeğinin özdeğeri 1’de büyük olan tek faktör altında, iş-yaşam dengesinin özdeğeri 1’den büyük olan 4 faktör altında ve finansal kaygı ölçeğinin özdeğeri 1’den büyük olan 2 faktör altında toplandığı tespit edilmiştir. Sosyal izoasyon ve iş- yaşam dengesi ölçekleri için bu değerler literatürle uyumlu iken finansal kaygı ölçeğini geliştiren Heo vd. tarafından orijinal ölçeğin 3 faktör altında toplandığı tespit edilirken bu çalışmada ölçeğin 2 faktör altında toplandığı tespit edilmiştir.

Söz konusu ölçeklerin geçerlilikleri daha önce tespit edildiğinden bu araştırma kapsamında ölçeklere SPSS Amos programı vasıtasıyla doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır.

Doğrulayıcı faktör analizinde uyum iyiliği indeksleri olan GFI, AGFI, CFI, RMSEA ve RMR değerlerinin kabul edilebilir değer aralıklarının şu şekilde olduğu söylenebilir: (GFI > 0,90; AGFI > 0,90; CFI > 0,90; RMSEA < 0,08; RMR < 0,08; SRMR < 0,08) : (Munro, 2005; Schreiber vd., 2006:323; Şimşek, 2007; Hooper vd., 2008:53; Schumacker & Lomax, 2010:85). Bu çalışmada kullanılan ölçeklerin doğrulayıcı faktör analizi sonucu elde edilen uyum değerleri aşağıda verilmiştir. Tablo incelendiğinde ölçeklerin uyum indekslerinin kabul edilebilir seviyede olduğu söylenebilir (Karagöz, 2016:148; Schermelleh vd., 2003:28).

Tablo 4: Araştırmanın Ölçeklerine İlişkin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Ölçek	GFI	AGFI	CFI	RMSEA	RMR
Sosyal İzolasyon Ölçeği	,986	,957	,993	,059	,030
İş Yaşam Dengesi Ölçeği	,923	,902	,926	,073	,068
Finansal Kaygı Ölçeği	,913	,954	,901	,080	,075

Birleşik Güvenilirlik (CR) ve Yakınsak Geçerlilik (AVE)

Ölçekle elde edilen bilgilerin tekrarlanan ölçümlerde aynı sonuçların elde edilebileceğine ve hatadan arındırılmış olduğuna güven duyulması gerekir. Birleşik güvenilirlik; sayısal olarak birden fazla, heterojen, fakat birbirine yakın ifadelerin genel güvenilirliğini saptamak için kullanılır (Raykov, 1998).

Cronbach's Alpha katsayısı madde sayısı fazla olduğu durumda yüksek değer verdiğinden CR değeri Cronbach's Alpha katsayısına alternatif ya da onaylama aracı olarak kullanılabilir. Yakınsaklık geçerliliği için Fornell ve Larcker (1981)'a ait hesaplama yöntemi uygulanmıştır. Yakınsak geçerlilik (AVE), faktöre ilişkin maddelerin faktör yüklerinin karelerinin toplamının madde sayısına bölünmesiyle bulunmaktadır. Tüm faktör yapıları için ayrı ayrı değerlendirme yapılır. Değişkenlere ilişkin ifadelerin birbirleriyle ve oluşturdukları faktörle ilişkili olduklarını ortaya koyar. Bu analize göre, bir ölçeğin yakınsaklık geçerliliğinin elde edilebilmesi için maddelerin ortalama açıklanan varyans (AVE) yani yakınsak geçerlik değerlerinin 0.50'nin ve bileşik güvenilirlik değerlerinin (CR) ise 0.70'in üzerinde olması gerekmektedir (Fornell & Larcker, 1981).

Bu araştırma kapsamında kullanılan ölçekler ele alındığında Sosyal İzolasyon ölçeği tek faktör ve 5 maddeden; İş-Yaşam Dengesi Ölçeği 4 faktör ve 29 maddeden; Finansal Kaygı ölçeği 3 faktör ve 24 maddeden oluşmaktadır. Söz konusu ölçeklerin AVE ve CR değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir. Her bir ölçeğin tüm faktörleri için AVE değeri 0,50'den CR değeri 0,70'ten büyük olduğu için ölçeklerin birleşik güvenilirlik ve yakınsak geçerlilik şartını sağladığı söylenebilir.

Tablo 5: Araştırmanın Ölçeklerine İlişkin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Sosyal İzolasyon Ölçeği	N	AVE	CR
Faktör 1	5	0,894253	0,926169
Finansal Kaygı			
Faktör 1	8	0,677849	0,943739
Faktör 2	8	0,508508	0,841007
Faktör 3	8	0,500761	0,888379
İş- Yaşam Dengesi			
Faktör 1	9	0,5432	0,758654
Faktör 2	8	0,5265	0,845811
Faktör 3	7	0,5873	0,872209
Faktör 4	5	0,6645	0,806532

5. Bulgular

5.1. Demografik Bilgiler

Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan 278 kişinin demografik bilgilerine yer verilmiştir. Sonuçlara göre çalışmaya katılan kişilerin 215'i kadınlardan (%77,3'ü) oluşmaktadır. Geriye kalan 63 (%22,7'si) kişi erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde mesleklerinde orta kıdemli olarak nitelendirilebilecek 31-50 yaş aralığında 200 kişi (%71,9'u), 18-30 yaş aralığında 47 katılımcı (%16,9'u), 51 ve üzeri yaş aralığında 31 kişi (%11,2'si) bulunmaktadır. Katılımcıların 212'si (%76,3'ü) evli olduğunu, 66 kişi (%23,7'si) bekar olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların eğitim seviyeleri incelendiğinde 177 kişinin (%63,7'si) lisans düzeyinde, 59 katılımcının (%21,2'si) lisans öncesi düzeyinde ve 42 katılımcının (%15,1'i) yüksek öğrenim düzeyinde eğitimleri bulunmaktadır.

Tablo 6: Katılımcıların Demografik Bilgilerine İlişkin Özellikler

Değişken	Sıklık	Yüzdeler	Biriken Yüzdeler
Cinsiyet	Kadın	215	77,3
	Erkek	63	22,7
Yaş	18-30	47	16,9
	31-50	200	71,9
	51 ve üzeri	31	11,2
Medeni Durum	Bekar	66	23,7
	Evli	212	76,3
Eğitim Seviyesi	Lisans öncesi	59	21,2
	Lisans	177	63,7
	Yüksek öğrenim	42	15,1

5.2. Veri Analizleri

Bu bölümde araştırmanın var olan hipotezlerini test etmek için yapılmış olan analizlere yer verilmiştir.

5.2.1. Araştırmanın Hipotezleri

Bu araştırmanın iki temel amacı bulunmaktadır. Araştırmanın ilk amacı sağlık çalışanlarının Covid-19 öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrası sosyal izolasyon, finansal kaygı ve iş-yaşam dengeleri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test etmektir. Araştırmanın ikinci temel amacı ise sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon, iş yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını ve eğer ilişki varsa ilişkinin şiddetinin Covid-19 pandemisi sonrasında Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre nasıl değiştiğini belirlemektir. Bu 2 temel amaç doğrultusunda oluşturulan araştırma hipotezleri aşağıda verilmiştir.

Çalışma kapsamında hipotezleri test etmek için parametrik testler olan Pearson korelasyon testi ve eşleştirilmiş örneklem t testi (paired sample t test) kullanılacağından öncelikle veri setinin parametrik testleri uygulamak için uygun olup olmadığı test edilmiştir. Öncelikle örneklem grubu olan $n = 278 > 30$ 'dur ve araştırmada kullanılan ölçekler aralıklı ölçeklerdir. Verilerin normalliği incelendiğinde ise her 3 değişken için de çarpıklık ve basıklık değerleri $-1,5; +1,5$ aralığında olduğundan verilerin normal dağıldığı söylenebilir (Tabachnick & Fidell, 2013). Bu doğrultuda veri setinin söz konusu testleri uygulamak için uygun olduğu söylenebilir.

H1: Sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrasında dönem için sosyal izolasyon düzeyleri ile iş-yaşam dengeleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2: Sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrasında dönem için sosyal izolasyon düzeyleri ile finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3: Sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrasında dönem için iş-yaşam dengeleri ile finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H4: Sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrasında durumda sosyal izolasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5: Sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrasında durumda iş-yaşam dengesi düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H6: Sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrasında durumda finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

5.2.2. Hipotez Testleri

Araştırmada sağlık çalışanlarının iş-yaşam dengeleri, finansal kaygı düzeyleri ve sosyal izolasyon düzeyleri arasındaki ilişkileri test etmek amacıyla H1, H2, ve H3 hipotezleri

oluşturulmuş ve bu hipotezler Pearson korelasyon analizi ile test edilmiştir. Araştırmada Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönemde sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri, iş-yaşam dengeleri ve finansal kaygı düzeylerini test etmek amacıyla ise H4, H5, H6 hipotezleri oluşturulmuş ve bağımlı (ilişkili) gruplar t-testi (paired sample t test) kullanılmıştır. Araştırmanın tüm hipotezleri için Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrası testler gerçekleştirilmiş ve ortalamalar ölçülmüştür.

Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönem için sosyal izolasyon ve iş-yaşam dengesi arasındaki ilişki incelendiğinde Covid-19 pandemisi öncesinde sosyal izolasyon ve iş yaşam dengesi arasındaki korelasyon katsayısı ($r = -0.353$) olarak ölçülmüştür. Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda ise sosyal izolasyon ve iş-yaşam dengesi arasındaki korelasyon katsayısı ($r = -0.507$) olarak ölçülmüştür. Gerçekleştirilen korelasyon analizleri sonuçlarına göre gerek Covid-19 pandemisi öncesi dönemde gerek Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda sosyal izolasyon ve iş-yaşam dengesi arasında orta şiddetli ve negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Covid-19 pandemisi sonrası dönemde katılımcıların sosyal izolasyon düzeyleri ile iş-yaşam dengeleri arasındaki ilişkinin kuvvetinin arttığı gözlemlenmiş olmakla birlikte hem Covid-19 pandemisi öncesi dönem için hem de Covid-19 pandemisi sonrası dönem için sosyal izolasyon düzeyleri ile iş-yaşam dengesi arasındaki ilişki orta şiddettedir ($0,30 < r < 0,70$). Sonuç olarak H1 hipotezi kabul edilmiştir.

Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönem için sosyal izolasyon ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde Covid-19 pandemisi öncesinde sosyal izolasyon ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki korelasyon katsayısı ($r = 0,200$) olarak ölçülmüştür. Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda ise sosyal izolasyon ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki korelasyon katsayısı ($r = 0,449$) olarak ölçülmüştür. Gerçekleştirilen korelasyon analizleri sonuçlarına göre Covid-19 pandemisi öncesi dönemde sosyal izolasyon ile finansal kaygı düzeyleri arasında düşük şiddetli ve pozitif yönlü anlamlı bir ilişki varken; Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda sosyal izolasyon ve finansal kaygı düzeyleri arasında orta şiddetli ve pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Covid-19 pandemisi sonrası dönemde katılımcıların sosyal izolasyon düzeyleri ile finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin kuvvetinin arttığı gözlemlenmiştir. Covid-19 pandemisi öncesi dönem için sosyal izolasyon ile finansal kaygı düzeyleri arasında düşük şiddetli bir ilişki varken ($r < 0,30$); Covid-19 pandemisi sonrası dönem için sosyal izolasyon düzeyleri finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki orta şiddettedir ($0,30 < r < 0,70$). Sonuç olarak H2 hipotezi kabul edilmiştir.

Covid-19 pandemisi öncesi ve sonrası dönem için iş-yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki incelendiğinde Covid-19 pandemisi öncesinde iş-yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki korelasyon katsayısı ($r = -0.416$) olarak ölçülmüştür. Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda ise iş-yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki korelasyon katsayısı ($r = -0.502$) olarak ölçülmüştür. Gerçekleştirilen korelasyon analizleri sonuçlarına göre gerek Covid-19 pandemisi öncesi dönemde gerek Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda iş-yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasında orta şiddetli ve negatif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Covid-19 pandemisi sonrası dönemde katılımcıların iş-yaşam dengeleri ile finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin kuvvetinin arttığı gözlemlenmiş olmakla birlikte hem Covid-19 pandemisi öncesi

dönem için hem de Covid-19 pandemisi sonrası dönem için iş-yaşam dengesi ile finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki orta şiddettedir ($0,30 < r < 0,70$). Sonuç olarak H3 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 7: Covid-19 Pandemisi Öncesi ve Sonrası Döneme İlişkin Sosyal İzolasyon- İş-Yaşam Dengesi, Sosyal İzolasyon – Finansal Kaygı Düzeyleri ve İş Yaşam Dengesi – Finansal Kaygı Düzeyleri Korelasyon Tablosu

		Covid-19 Pandemisi Öncesi	Covid-19 Pandemisi Sonrası
H1: Sosyal İzolasyon- İş-Yaşam Dengesi	Pearson Korelasyon	-,353**	-,507**
	Sig. (p)	0,000	0,000
H2: Sosyal İzolasyon – Finansal Kaygı Düzeyleri	Pearson Korelasyon	,200**	,449**
	Sig. (p)	0,001	0,000
H3: İş Yaşam Dengesi – Finansal Kaygı Düzeyleri	Pearson Korelasyon	-,416**	-,502**
	Sig. (p)	0,000	0,000

** Korelasyon 0,01 alfa düzeyinde anlamlı (2-kuyruklu).

Çalışma kapsamında geliştirilen hipotezler bağlamında ikinci olarak sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumdaki sosyal izolasyon düzeyleri, iş-yaşam dengeleri ve finansal kaygı düzeyleri karşılaştırılmıştır. Sosyal izolasyon düzeyleri açısından Covid-19 pandemisi öncesinde sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyi ortalamaları 1,52 iken Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri ortalamaları 2,76'ya yükselmiştir. Sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi sonrasındaki durumda sosyal izolasyon düzeylerinin Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($\text{sig}<0,05$). Bu doğrultuda sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeylerinin Covid-19 pandemisinden olumsuz yönde etkilendiği söylenebilir. İş-yaşam dengesi açısından Covid-19 pandemisi öncesinde sağlık çalışanlarının iş-yaşam dengesi ortalamaları 3,60 iken Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri ortalamaları 2,62'ye düşmüştür. Sağlık çalışanlarının Covid 19 pandemisi sonrasındaki durumda iş-yaşam dengesi ortalamalarının Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre anlamlı düzeyde düşük olduğu söylenebilir ($\text{sig}<0,05$). Bu doğrultuda sağlık çalışanlarının iş-yaşam dengelerinin Covid-19 pandemisinden olumsuz yönde etkilendiği söylenebilir. Finansal kaygı düzeyleri açısından Covid-19 pandemisi öncesinde sağlık çalışanlarının finansal kaygı düzeyi ortalamaları 2,38 iken Covid-19 pandemisi sonrası mevcut durumda sağlık çalışanlarının finansal kaygı düzeyleri ortalamaları 3,18'e yükselmiştir. Sağlık çalışanlarının Covid 19 pandemisi sonrasındaki durumda finansal kaygı düzeylerinin Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($\text{sig}<0,05$). Bu doğrultuda sağlık çalışanlarının finansal kaygı düzeylerinin Covid-19 pandemisinden olumsuz yönde etkilendiği söylenebilir. Sonuç olarak H4, H5 ve H6 hipotezleri kabul edilmiştir.

Tablo 8: Covid-19 Öncesi ve Sonrası Dönemde Katılımcıların Sosyal İzolasyon, İş-Yaşam Dengesi ve Finansal Kaygı Düzeylerine İlişkin T Testi Sonuçları

Değişken	Covid-19 Öncesi Ortalama	Covid-19 Sonrası Ortalama	Sig. (2-kuy.)
Sosyal İzolasyon	1,5245	2,7619	0,000
İş-Yaşam Dengesi	3,6062	2,6284	0,000
Finansal Kaygı	2,3750	3,1757	0,000

6. Tartışma ve Sonuç

Covid-19 pandemisi son yüzyılda insanlığın görmediği derecede önemli küresel sonuçlara yol açmış bir salgındır. Covid-19 pandemisi ortaya çıktığı andan itibaren tüm dünyada gerek sosyal hayatta gerekse iş hayatında köklü değişikliklere sebebiyet vermiştir. Bu kapsamda işletmeler 21.yy'ın başından beri süregelen dijital dönüşümü çok daha hızlı bir şekilde uygulamak durumunda kalmış; evden çalışma, tele-çalışma, uzaktan çalışma gibi esnek çalışma uygulamaları geniş uygulama alanları bulmuştur. Ayrıca ülkelerin ekonomileri ve işletmelerin kârlılıkları ciddi oranda etkilenmiş bu durum da birçok ülkenin sosyal devlet anlayışı gereği işçileri koruyucu politikalar geliştirmesine neden olmuştur. Bu politikalar kapsamında hayata geçirilen bazı uygulamalar arasında işten çıkarma yasakları, istihdamı ve üretimi koruma paketleri, maaşların bir kısmının devlet tarafından karşılanması, kısa çalışma ödeneği sayılabilir. Tüm bu desteklere rağmen Covid-19 pandemisi sonrasında gerek çalışma düzeninin derinden etkilenerek yeni bir çalışma düzeni ortaya çıkması, gerek sosyal hayattaki değişimler sonucu çalışanlar yeni kariyer sorunlarıyla karşı karşıya kalmışlardır.

2021 yılında İzlanda'da 37 ev hanımıyla yapılan bir çalışma Covid-19 pandemisinin toplumun sadece resmi çalışanlarının değil, ev işi yapan kesiminin de daha fazla duygusal emek gösterdiğini ve buna bağlı olarak sosyal izolasyon ve strese maruz kaldığını bulgulamıştır. Çalışmada cinsiyet eşitliği endeksinde üst sıralarda yer alan İzlanda gibi ülkelerde bile Covid-19 pandemisi gibi beklenmedik ve yıkıcı bir durumun cinsiyet eşitsizliğine bağlı olarak anneler üzerinde herkesin sakin ve güvende hissetmesini sağlamak gibi bir misyon ortaya çıkarmıştır. (Hjálmsdóttir & Bjarnadóttir, 2021:1). Bu durum mevcut çalışmada da bulguların kadınların Covid-19 pandemisi öncesiyle Covid-19 pandemisinin ortaya çıkmasıyla sosyal izolasyon ve iş-yaşam dengesizliğindeki artışın erkek katılımcılardan yüksek olduğunu destekler niteliktedir. Ayrıca Birleşik Krallık'ta 407 kişi ile gerçekleştirilen bir çalışmada kadınların erkeklerden daha kaygılı olduğunu, insanların kendilerinden daha çok başkaları için kaygı duyduklarını, akrabalarıyla ilgili kaygılarının yabancılardan daha yüksek olduğunu ve sağlıklı ilgili kaygılarının finansal kaygılardan daha yüksek olduğunu bulgulamıştır (Maaravi & Heller, 2020:1).

ABD'de 474 kişi ile gerçekleştirilen bir başka çalışmada Covid-19 pandemisine bağlı olarak daha fazla iş güvencesizliği ve daha fazla depresif semptomlar bulgulanmıştır. Aynı çalışmada bu durumlara bağlı olarak daha fazla sosyal ve finansal kaygı ortaya çıktığı bulundu. Daha fazla iş güvencesizliğinin bulunmasına bağlı olarak daha yüksek bir finansal kaygı seviyesi ortaya çıkmış, bu da daha yüksek bir genel kaygı durumu oluşturmuştur (Wilson vd., 2020:1). Yine ABD'de 513 kişi ile gerçekleştirilen bir başka çalışmada Covid-19 pandemisine bağlı

olarak bireysel farklara odaklanarak finansal kaybının incelendiği çalışmada, genç bireylerin yaşlı bireylere kıyasla ve azınlık grupların diğer gruplara kıyasla daha yüksek finansal kaygı taşıdıklarını göstermektedir. Aynı şekilde çocuklu bireylerin daha yüksek finansal kaygıya sahip olduğu bulundu. Beş faktör kişilik özelliklerine bağlı olarak yapılan testte düşük kolektif benlik saygısı, vicdanlılık ve deneyime açıklık bulunması daha fazla finansal kaygı ile ilişkilendirildi. Yüksek nevroitiklik, hastalığa karşı savunmasız olmak ve büyük gruplara aidiyetin de daha fazla finansal kaygı ile ilişkili olduğu bulundu (Mann, vd., 2020:1).

Endonezya’da yapılan bir çalışmada Covid-19 süreciyle evden çalışmak zorunda kalan 472 işçi katıldı. Nicel olarak yapılan çalışmada evden çalışmanın, iş-yaşam dengesi ve iş stresinin iş tatmini üzerinde hem doğrudan hem de dolaylı olarak önemli bir etkiye sahip olduğu, yeni bir çalışma şekli olarak evden çalışmanın, Endonezyalı işçiler için mevcut çalışma ortamı olarak iş memnuniyetini devam ettirebileceği bulundu (Irawanto vd., 2021:1). Endonezya’daki çalışmanın, mevcut çalışmadaki Covid-19 pandemisine bağlı olarak iş-yaşam dengesindeki bozulmayı desteklediği söylenebilir.

Covid-19 pandemisi öncesinde de sosyal izolasyon yaygın durumdaydı ve bu sebeple “davranışsal salgın” olarak adlandırılmaktaydı (Jeste vd., 2020:1’den akt. Hwang vd., 2020:1217). Covid-19 pandemisinden önce yalnızlık ve sosyal izolasyon ABD, Avrupa ve Çin’de sıkça görülürken Covid-19 pandemisinin yaygınlaşmasıyla durumu kontrol altına almak için getirilen kısıtlamalarla yalnızlık ve sosyal izolasyon daha da yaygın ve kontrol edilemez bir hal aldı (Hwang vd., 2020:1217). Bu gelişmeler doğrultusunda birçok değişik coğrafyada gerçekleştirilen çalışmalar incelendiğinde; çalışanların bulunduğu sektörden bağımsız olarak Covid-19 pandemisiyle incelenen değişkenlere bağlı olarak sıkıştırılmış bir üçgen (Finansal Kaygı, İş-Yaşam Dengesi, Sosyal İzolasyon) içine düştüğü görülmektedir. Covid-19 pandemisinden en çok etkilenen çalışan gruplarının başında gelmesi itibarıyla Türkiye’deki sağlık çalışanları üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmada da sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon, iş-yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri incelenmiş ve literatürdeki çalışmalar benzer olarak sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi sonrasındaki finansal kaygı düzeyleri ve sosyal izolasyon düzeylerinin Covid-19 pandemisinden önceki döneme göre anlamlı düzeyde yükseldiği, iş yaşam dengelerinin ise anlamlı derecede düştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Covid-19 pandemisi iş hayatında ciddi bir dönüşüme sebep olmuştur. Bu nedenle Covid-19 pandemisinin çalışanlar üzerindeki olası etkilerini araştırmak önem taşımaktadır. Pandeminin çalışanlar üzerindeki etkileri tespit edilebilirse buna uygun örgütsel ve toplumsal stratejiler geliştirilebilecektir. Bu açıdan pandeminin çalışanlar üzerinde yaratabileceği etkiler göz önüne alındığında işletmelerin büyük çoğunluğunun pandemi ile uzaktan çalışmaya geçmiş olması ve birçok işletmenin yaşadığı finansal zorluklar sonucu işten çıkarmaya ya da veya maaş kesintilerine gitmesi çalışanların sosyal izolasyon düzeylerini, iş-yaşam dengelerini ve finansal kaygı düzeylerini etkilemesi muhtemel unsurlardır.

Esnek çalışmaya geçilmesiyle birlikte iş-yaşam dengesinin bozulması, ülkelerin ekonomilerindeki bozulmalara bağlı olarak çalışanların yaşadığı zorlayıcı ekonomik şartlar, insanların birbirlerinden uzaklaşması ve uzaktan çalışmaya geçilmesi sonucu ortaya çıkan yalnızlaşma ve sosyal izolasyon durumu pandeminin beraberinde getirdiği sorunlar arasında sayılabilir. Covid-19 pandemisi sonucu şiddetini arttıran bu tür sorunlar hem birey hem aile

hem de toplum düzeyinde büyük sorunlara yol açabilir. Devletlerin ekonomik tedbirler olarak istihdamı korumaya yönelik politikalarının yanı sıra işletmelerin de bireysel düzeyde kişilerin kariyerlerini korumaya yönelik politikalar geliştirmesi gerektirdiği açıktır ve bu noktada işletmelerin insan kaynakları birimlerine ciddi sorumluluk ve görevler düşmektedir.

Bu doğrultuda Covid-19 pandemisi öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrasındaki mevcut durumda çalışanların sosyal izolasyon düzeylerini, iş-yaşam dengelerini ve finansal kaygı düzeylerini ortaya koymak önem taşımaktadır. Çünkü söz konusu değişkenler hem çalışanların verimlilik, performans, iyi oluş gibi bireysel çıktılarıyla hem de genel örgütsel çıktılarla yakından ilişkilidir. Ayrıca Covid-19 pandemisinin çalışanların sosyal izolasyon düzeylerini, iş-yaşam dengelerini ve finansal kaygı düzeyleri üzerindeki etkileri anlaşılabilirse buna yönelik politika ve stratejiler de geliştirilebilecektir. Bu doğrultuda bu araştırma ile sağlık çalışanlarının Covid-19 öncesi ve Covid-19 pandemisi sonrası sosyal izolasyon, finansal kaygı ve iş-yaşam dengeleri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını test edilmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında ayrıca sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon, iş-yaşam dengesi ve finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını ve eğer ilişki varsa ilişkinin şiddetinin Covid-19 pandemisi sonrasında Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre nasıl değiştiğini belirlemekte hedeflenmiştir. Araştırmada aynı örneklem grubuna Covid-19 öncesi ve sonrası dönemde aynı anket soruları yöneltilmiştir. Araştırmada kapsamında Covid-19 pandemisi öncesinde uygulanan anket 2019 yılında uygulandığından ve Türkiye’de 2020 yılı öncesinde toplanan verilerde etik kurul izni alma şartı olmadığından etik kurul izni belgesi alınmamıştır. Ancak Covid-19 pandemisi sonrasında uygulanan anket çalışmasında etik kurul izni alınmış ve veriler etik kurul izninin alınmasının ardından toplanmıştır. Bu amaçla Covid-19 Pandemisi sonrasındaki dönem için veri toplamaya geçilmeden önce çalışmanın etik izni 24 Haziran 2021 tarih ve 2021/07-09 sayılı İstanbul Esenyurt Üniversitesi Etik Kurulundan alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra özel ve kamu hastanelerindeki sağlık çalışanlarına anket formu elektronik ortamda gönderilerek anket uygulanmıştır. Toplam 278 sağlık çalışanı çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmanın tüm süreçlerinde araştırma etiği kurallara uyulmuştur.

Gerçekleştirilen analizler sonucunda Covid-19 pandemisi sonrasındaki dönemde Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre sağlık çalışanlarının sosyal izolasyon düzeyleri ve finansal kaygı düzeyleri anlamlı derecede artmış, iş-yaşam dengeleri ise anlamlı düzeyde düşmüştür. Yani sağlık çalışanlarının Covid-19 pandemisi sonrasındaki durumda Covid-19 pandemiden önceki döneme göre daha fazla sosyal izolasyon ve finansal kaygı hissetmektedir. Bu durumun ortaya çıkmasında özellikle Covid-19 pandemisine en çok maruz kalan meslek gruplarının başında sağlık çalışanlarının gelmesinin ve bunun bireysel ve toplumsal yansımalarının etkili olduğu düşünülebilir. Bunun yanı sıra sağlık çalışanlarının iş-yaşam dengelerinin pandemiden olumsuz olarak etkilendiği söylenebilir. Bu durumun ortaya çıkmasında sağlık çalışanlarının uzayan mesai saatleri, ailelerinin sağlıklarını korumak için onlardan fiziki olarak uzaklaşarak aileleriyle daha az vakit geçirebilmeleri, sosyal aktivitelerinin azalması vb. zorlayıcı unsurların rol oynadığı söylenebilir.

Araştırma kapsamında iş-yaşam dengesi, sosyal izolasyon düzeyleri ve finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiler incelendiğinde ise gerek Covid-19 pandemisi öncesindeki dönem için gerekse Covid-19 pandemisi sonrasındaki dönem için sağlık çalışanlarının iş-yaşam dengesi, sosyal izolasyon düzeyleri ve finansal kaygı düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler tespit

edilmiştir. İlişkilerdeki korelasyon katsayıları Covid-19 pandemisi sonrasındaki dönemde Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre artış göstermiş ancak bu artış sınırlı kalmıştır. İlişkilerin şiddeti açısından sosyal izolasyon düzeyleri ile finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin şiddeti Covid-19 pandemisi öncesinde düşük düzeyde iken Covid-19 pandemisi sonrasında orta düzeyde olmuştur. İş-yaşam dengesi ile sosyal izolasyon ve iş-yaşam dengesi ile finansal kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiler ise korelasyon katsayısı artmakla birlikte gerek Covid-19 pandemisi öncesi dönemde gerek Covid-19 pandemisi sonrası dönemde orta şiddettedir. Covid-19 pandemisi sonrasındaki dönemde Covid-19 pandemisi öncesindeki döneme göre değişkenler arasındaki ilişkilerin şiddetinin artmasında Covid-19'un beraberinde getirdiği zorunlu karantina ve sosyal mesafe durumlarının sosyal izolasyonu arttırması ve sosyal izolasyon seviyelerindeki bu artışın da bireylerin gerek ailevi gerek sosyal çevreleriyle olan iletişimlerini ve iş-yaşam dengelerini bozması ayrıca sosyal aktivitelerdeki azalma, yalnızlaşmadaki artmaya ve belirsizlik ortamına bağlı olarak finansal kaygıların artmasına bağlı olduğu düşünülebilir.

Bu çalışma kapsamında Covid-19 pandemisi öncesindeki ve Covid-19 pandemisi sonrasındaki durumda çalışanların sosyal izolasyon düzeyleri, iş-yaşam dengeleri ve finansal kaygı düzeyleri ele alınmıştır. Araştırmada örneklem grubu olarak pandemiden en çok etkilenen mesleklerden biri olması itibarıyla sağlık çalışanları seçilmiştir. Bundan sonra gerçekleştirilecek olan çalışmalarda konunun değişkenler itibarıyla ve farklı yönleriyle ele alınarak farklı örneklem gruplarıyla ve ülkelerin pandemiden etkilenme düzeylerini belirlemek açısından farklı ülkelerde incelenmesi literatüre katkı sağlayacaktır.

Katkı Oranı Beyanı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2012). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Apaydın, Ç. (2011). Öğretim üyelerinin işe bağımlılık düzeyi ile iş-yaşam dengesi ve iş-aile yaşam dengesi arasındaki ilişki (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Arar, T. (2020). Akademide iş yeri mutluluğu ile performans arasındaki ilişkide iş yaşam dengesi ve duygusal zekânın rolü (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aykut, S. & Aykut, S. S. (2020). Kovid-19 pandemisi ve travma sonrası stres bozukluğu temelinde sosyal hizmetin önemi. Toplumsal Politika Dergisi, 1(1), 56-66.
- Balcı, Y. & Çetin, G. (2020). Covid-19 pandemi sürecinin Türkiye’de istihdama etkileri ve kamu açısından alınması gereken tedbirler. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(37), 40-58.
- Banerjee, D. & Rai, M. (2020). Social isolation in covid-19: The impact of loneliness. International Journal of Social Psychiatry 66(6), 525–527.

- Bostancıoğlu, A. İ. (2014). İş yaşam dengesi ve iş yaşam dengesinin çalışan verimliliği üzerine etkileri: İstanbul ili Kağıthane ilçesi lise ve dengi okul öğretmenleri üzerinde bir alan araştırması (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cacioppo, J. T., Hawkey, L. C., Norman, G. J. & Berntson, G. G. (2011). Social isolation. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1231(1), 17.
- Chan, J. F. W., Yuan, S., Kok, K. H., To, K. K. W., Chu, H., Yang, J. & Tsoi, H. W. (2020). A familial cluster of pneumonia associated with the 2019 novel coronavirus indicating person-to-person transmission: A study of a family cluster. *The Lancet*, 395(10223), 514-523.
- Clair, R., Gordon, M., Kroon, M. & Reilly, C. (2021). The effects of social isolation on well-being and life satisfaction during pandemic. *Humanities and Social Sciences Communications*, 8(1), 1-6.
- Clark, S. C. (2001). Work cultures and work-family balance. *Journal of Vocational Behavior*, 58(3), 348-365.
- Çepel, Z. Ü. (2020). Neoliberalizmin covid-19 testi ve Avrupa birliği: Dezavantajlı gruplar örneği. *Ulusal Uluslararası Çalışmalar Dergisi*, 4(1), 33-50.
- Dockery, M. & Bawa, S. (2020). Working from home in the covid-19 lockdown. *BCEC*, 1, 1-5.
- Elbogen, E. B., Lanier, M., Blakey, S. M., Wagner, H. R. & Tsai, J. (2021). Suicidal ideation and thoughts of self-harm during the covid-19 pandemic: The role of covid-19-related stress, social isolation and financial strain. *Depression and Anxiety*, 38, 739-748.
- Erbaşı, A. & Zaganjori, O. (2017). Sosyal izolasyonun örgütsel sinizm üzerindeki etkisi. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(1), 39-52.
- Ercan, İ. & Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenilirlik ve geçerlik. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-216.
- Feng, Z. & Savani, K. (2020). Covid-19 created a gender gap in perceived work productivity and job satisfaction: Implications for dual-career parents working from home. *Gender in Management: An International Journal*, 7(8), 719-736.
- Friedmann, O., Christensen, P. & Degroot, J. (2001). İş ve yaşam. *Harvard Business Review: İş ve Yaşam Dengesi*, İstanbul: Mess Yayınları.
- Gencer, N. (2020). Covid-19 sürecinde yaşlı olmak: 65 yaş ve üstü vatandaşlar için uygulanan sokağa çıkma yasağı üzerine değerlendirmeler ve manevi sosyal hizmet. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 35-42.
- Gerçek, M., Atay, S. E. & Dündar, G. (2015). Çalışanların iş-yaşam dengesi ile kariyer tatmininin, işten ayrılma niyetine etkisi. *Kafkas University Faculty of Economics and Administrative Sciences Journal*, 6(11), 67.
- Gündüz, F. (2020). Türkiye'nin yeni koronavirüs (kovid-19) salgını ile sınırı: Güvenli gelecek inşası çalışmaları ve kamuoyu algısı. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 447-467.
- Heo, W., Cho, S. H. & Lee, P. (2020). Apr financial stress scale: Development and validation of a multidimensional measurement. *Journal of Financial Therapy*, 11(1), 2.
- Heslin, P. A. (2005). Conceptualizing and evaluating career success. *Journal of Organizational Behavior*, 26(2), 113-136.
- Hjálmsdóttir, A. & Bjarnadóttir, V. S. (2021). I have turned into a foreman here at home: Families and work-life balance in times of COVID-19 in a gender equality paradise. *Gender, Work & Organization*, 28(1), 268-283.
- Hooper, D., Coughlan, J. & Mullen, M. R. (2008). Structural equation modelling: Guidelines for determining model fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-60.

- Huang, T. C., Lawler, J. & Lei, C. Y. (2007). The effects of quality of work life on commitment and turnover intention. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 35(6), 735-750.
- Huyghebaert, T., Gillet, N., Audusseau, O. & Fouquereau, E. (2019). Perceived career opportunities, commitment to the supervisor, social isolation: Their effects on nurses' well-being and turnover. *Journal of Nursing Management*, 27(1), 207-214.
- Hwang, T. J., Rabheru, K., Peisah, C., Reichman, W. & Ikeda, M. (2020). Loneliness and social isolation during the COVID-19 pandemic. *International Psychogeriatrics*, 32(10), 1217-1220.
- Irawanto, D. W., Novianti, K. R. & Roz, K. (2021). Work from home: Measuring satisfaction between work-life balance and work stress during the covid-19 pandemic in Indonesia. *Economies*, 9(3), 96.
- Issa, H. & Jaleel, E. M. (2021). Social isolation and psychological wellbeing: Lessons from covid-19. *Management Science Letters*, 11(2), 609-618.
- Jeste, D. V., Lee, E. E. & Cacioppo, S. (2020). Battling the modern behavioral epidemic of loneliness: Suggestions for research and interventions. *JAMA Psychiatry*.
- Karagöz, Y., Kingir, S. & Güvendi, F. (2016). Yapısal eşitlik modellemesi ile hasta memnuniyeti ölçeğinin geliştirilmesi. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(13), 140-158.
- Karakoç, F. Y. & Dönmez, L. (2014). Ölçek geliştirme çalışmalarında temel ilkeler. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 13(40), 39-49.
- Karelina, K., Walton, J. C., Weil, Z. M., Norman, G. J., Nelson, R. J. & DeVries, A. C. (2010). Estrous phase alters social behavior in a polygynous but not a monogamous peromyscus species. *Hormones and Behavior*, 58(2), 193-199.
- Katıman, E. (2020). Kovid-19 olgusu çerçevesinde, bir salgın hastalığın menşei olan devletin uluslararası sorumluluk hukuku kuralları bakımından durumu. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 11(2), 436-454.
- Kılıç, R. & Özafşarlıoğlu, S. Ö. (2013). Örgütlerde stres kaynaklarının çalışanların iş-aile çatışması üzerine etkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(3), 208-237.
- Korkmaz, O. & Erdoğan, E. (2014). İş yaşam dengesinin örgütsel bağlılık ve çalışan memnuniyetine etkisi. *Ege Academic Review*, 14(4), 541-557.
- Kurland, N. B. & Bailey, D. E. (1999). Telework: Advantages and challenges of working here, there, anywhere and anytime. *Organizational Dynamics*, 28(2), 53-68.
- Küçükdeveci, A. A., Mckenna, S. P., Kutlay, Ş., Gürsel, Y., Whalley, D. & Arasil, T. (2000). The development and psychometric assessment of the Turkish version of the nottingham health profile. *International Journal of Rehabilitation Research*, 23(1), 31-38.
- Lee, Y. W., Dai, Y. T., Park, C. G. & McCreary, L. L. (2013). Predicting quality of work life on nurses' intention to leave. *Journal of Nursing Scholarship*, 45(2), 160-168.
- Lockwood, N. R. (2003). Work/life balance: Challenges and solutions. *SHMR Research, USA*, 2-10.
- Lütfi, A. (2020). Kovid-19 salgını ve turizme etkileri. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 17(1), 168-172.
- Maaravi, Y. & Heller, B. (2020). Not all worries were created equal: The case of COVID-19 anxiety. *Public Health*, 185, 243-245.
- Mamun, M. A., Akter, S., Hossain, I., Faisal, M. T. H., Rahman, M. A., Arefin, A. & Griffiths, M. D. (2020). Financial threat, hardship and distress predict depression, anxiety and stress among the unemployed youths: A Bangladeshi multi-city study. *Journal of Affective Disorders*, 276(1), 1149-1158.

- Mann, F. D., Krueger, R. F. & Vohs, K. D. (2020). Personal economic anxiety in response to COVID-19. *Personality and Individual Differences*, 167, 1-7.
- Mann, S., Varey, R. & Button, W. (2000). An exploration of the emotional impact of tele-working via computer-mediated communication. *Journal of Managerial Psychology*, 15(7), 668–690.
- Marks, S. R. & MacDermid, S. M. (1996). Multiple roles and the self: A theory of role balance. *Journal of Marriage and the Family*, 58, 417-432.
- Marshall, G. W., Michaels, C. E. & Mulki, J. P. (2007). Workplace isolation: Exploring the construct and its measurement. *Psychology and Marketing*, 24(3), 195–223.
- Morens, D. M., Folkers, G. K. & Fauci, A. S. (2009). What is a pandemic?. *Journal of Infectious Diseases*, 200, 1018-1021.
- Morgan, A. & Boxall, H. (2020). Social isolation, time spent at home, financial stress and domestic violence during the covid-19 pandemic. *Trends and Issues in Crime and Criminal Justice*, (609), 1-18.
- Moyet-Carpenito, L. J. (2012). *Hemşirelik tanıları el kitabı*. (Çev. F. Erdemir). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- Mulki, J. P., Locander, W. B., Marshall, G., Harris, E. G. & Hensel, J. S. (2008). Workplace isolation, salesperson commitment, and job performance. *Journal of Personal Selling and Sales Management*, 28(1), 67–78.
- Munro, B. H. (2005). *Statistical methods for health care research*. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Mushtaq, R., Shoib, S., Shah, T. & Mushtaq, S. (2014). Relationship between loneliness, psychiatric disorders and physical health? A review on the psychological aspects of loneliness. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*, 8(9), 1-4.
- Mustajab, D., Bauw, A., Rasyid, A., Irawan, A., Akbar, M. A. & Hamid, M. A. (2020). Working from home phenomenon as an effort to prevent covid-19 attacks and its impacts on work productivity. *The International Journal of Applied Business*, 4(1), 13-21.
- Nonogaki, K., Nozue, K. & Oka, Y. (2007). Social isolation affects the development of obesity and type 2 diabetes in mice. *Endocrinology*, 148(10), 4658-4666.
- Noor, K. M. (2011). Work-life balance and intention to leave among academics in Malaysian public higher education institutions. *International Journal of Business and Social Science*, 2(11), 240-248.
- Özden, K. & Sertel-Berk, Ö. (2017). Kariyer stresi ölçeği'nin (ksö) Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin sınanması. *Psikoloji Çalışmaları*, 37(1), 35-51.
- Polat, Ş. & Özdemir, M. (2017). An examination of relationship among job characteristics, work-life balance and intention to leave the profession according to the candidate teachers' opinions. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 7(2), 340-360.
- Reger, M. A., Stanley, I. H. & Joiner, T. E. (2020). Suicide mortality and coronavirus disease 2019 a perfect storm?, *Journal of the American Medical Association Psychiatry*, 77(11), 1093-1094.
- Rubin, O., Nikolaeva, A., Nello-Deakin, S. & te Brömmelstroet, M. (2020). What can we learn from the covid-19 pandemic about how people experience working from home and commuting?. *Centre for Urban Studies, University of Amsterdam*, 1-9.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H. & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Schreiber, J. B., Nora, A., Stage, F. K., Barlow, E. A. & King, J. (2006). Reporting structural equation modeling and confirmatory factor analysis results: A review. *The Journal of Educational Research*, 99(6), 323-338.

- Schumacker, R. E. & Lomax, R. G. (2010). A beginner's guide to structural equation modeling. New York: Taylor & Francis Group.
- Scott, C. R. & Timmerman, E. C. (1999). Communication technology use and multiple workplace identifications among organizational teleworkers with varied degrees of virtuality. *IEEE Transactions on Professional Communication*, 42(4), 240–260.
- Smith, J. & Gardner, D. (2007). Factors affecting employee use of work-life balance initiatives. 36(1), 3-12.
- Stephenson, M. & Sen, N. (2020). How digital investment can help the covid-19 recovery. *Responsible Finance Forum*, from: <https://responsiblefinanceforum.org/category/digital-finance>.
- Stickley, A. & Koyanagi, A. (2016). Loneliness, common mental disorders and suicidal behavior: Findings from a general population survey. *Journal of Affective Disorders*, 197, 81–87.
- Şimşek, Ö. (2007). Yapısal eşitlik modellemesine giriş, temel ilkeler ve Lisrel uygulamaları. Ankara: Ekinoks Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). Using multivariate statistics: International edition. Boston: Pearson.
- Taşkın, Ç. & Akat, Ö. (2010). Araştırma yöntemlerinde yapısal eşitlik modelleme. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Tavşancıl, E. (2002). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Thunström, L., Newbold, S. C., Finnoff, D., Ashworth, M. & Shogren, J. F. (2020). The benefits and costs of using social distancing to flatten the curve for covid-19. *Journal of Benefit-Cost Analysis*, 11(2), 179-195.
- Tuğsal, T. (2020). The mediator role of social support amid work-life balance and burnout of employees in the context of coronavirus pandemic precautions and social isolation. *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 6-18.
- Türkiye İş Kurumu. (2020). Kısa çalışma ödeneği genel bilgiler. Erişim Tarihi: 01.07.2021, <https://www.iskur.gov.tr/isveren/kisa-calisma-odeneği/genel-bilgiler/>.
- Waldenström, K., Ahlberg, G., Bergman, P. U., Forsell, Y., Stoetzer, U., Waldenström, M. & Lundberg, I. (2008). Externally assessed psychosocial work characteristics and diagnoses of anxiety and depression. *Occupational And Environmental Medicine*, 65(2), 90-96.
- WHO (2020). Coronavirus disease (covid 19) pandemic. Erişim Tarihi: 20 Mart 2020, <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>.
- Wiesenfeld, B. M., Raghuram, S. & Garud, R. (2001). Organizational identification among virtual workers: The role of need for affiliation and perceived work-based social support. *Journal of Management*, 27(2), 213–229.
- Wilson, J. M., Lee, J., Fitzgerald, H. N., Oosterhoff, B., Sevi, B. & Shook, N. J. (2020). Job insecurity and financial concern during the COVID-19 pandemic are associated with worse mental health. *Journal of Occupational and Environmental Medicine*, 62(9), 686-691.
- Wilson, R. S., Krueger, K. R., Arnold, S. E., Schneider, J. A., Kelly, J. F., Barnes, L. L. & Bennett, D. A. (2007). Loneliness and risk of alzheimer disease. *Archives of General Psychiatry*, 64(2), 234–240.
- Wirtz, A., Nachreiner, F. & Rolfes, K. (2011). Working on sundays—effects on safety, health, and work-life balance. *Chronobiology International*, 28(4), 361-370.
- Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Zhu, H., Wei, L. & Niu, P. (2020). The novel coronavirus outbreak in Wuhan, China. *Global Health Research and Policy*, 5(1), 1-3.

EXTENDED SUMMARY

Research Questions & Purpose

The first aim of the study is to test whether there is a significant difference between the levels of social isolation, financial anxiety and work-life balance of healthcare professionals in the period before the Covid-19 epidemic and after the epidemic. The second main purpose of the study is to determine whether there is a significant relationship between the social isolation, work-life balance and financial anxiety levels of health workers before and after Covid-19, and if there is, how the severity of the relationship changes.

Literature Review

When the studies investigating the relationships between social isolation and work-life balance in the literature are examined, Tuğsal's research found that the work-life balance was associated with social support and moderate violence. In addition, although there was a significant difference between the social support and burnout levels of individuals before the Covid-19 pandemic and after the pandemic, no significant difference was found in terms of work-life balance averages. Clair et al. was found that the increase in perceived social isolation levels created a lower life satisfaction, increased work-related stress levels, decreased organizational trust, and increased individuals' psychological well-being levels. Al Isa et al. it was determined that the well-being levels of employees who were exposed to social isolation decreased.

In studies dealing with the Covid-19 pandemic in terms of financial anxiety levels and social isolation levels in the literature, it has been determined that the isolation situation and staying at home during the Covid-19 pandemic process increase the feeling of depression, health anxiety, financial anxiety and loneliness. Morgan and Boxall concluded that the Covid-19 pandemic increased the levels of social isolation and financial stress, which further increased violence against women. Elbogen et al. in their research conducted on 6607 American citizens found results such as loneliness, financial strain, self-harm, mental health deterioration, and depressive symptoms among the stress symptoms related to Covid-19.

In summary, when the literature is examined, it can be said that the Covid-19 pandemic has revealed many negative consequences. Within the scope of this research, not only the post-Covid-19 period was considered, but the variables were tested in the pre- and post-Covid-19 periods. In addition, the relationships between the variables were tested for both the Covid-19 pandemic and the post-Covid-19 pandemic. It is thought that the study will contribute to the literature in this respect.

Methodology

The population of the research consists of health workers in Turkey. In this context, data were collected from 278 health workers from private and public hospitals in Turkey as a sample group.

Questionnaire method was used as data collection method in the research. Ethical approval of the study was obtained from the Ethics Committee of Istanbul Esenyurt University, dated 24 June 2021 and numbered E-12483425-299-4857. Within the scope of the research,

the same survey questions were asked to the same sample group in the pre- and post-Covid-19 periods in order to measure the social isolation, work-life balance and financial anxiety levels of health workers. The questionnaires used in the research were created online and the data were collected virtually. The first part of the questionnaire included demographic information, the second part included statements about measuring social isolation, the third part included statements about measuring work-life balance, and the last part included statements about measuring financial anxiety levels.

The data obtained from the research were analyzed by means of SPSS 21 and SPSS Amos statistical package program. In the research, Cronbach Alpha test was used to test the reliability of the data, and confirmatory factor analysis in SPSS Amos program were used to test the validity of the data. Pearson correlation analysis was conducted to determine the relationships between social isolation, work-life balance and financial anxiety levels. Following this, a paired sample t-test was conducted to test whether the social isolation, work-life balance and financial anxiety levels of health workers before and after Covid-19 showed a significant difference.

Results and Conclusion

As a result of the analyzes carried out, the social isolation levels and financial anxiety levels of healthcare workers increased significantly in the post-Covid-19 pandemic period compared to the period before the Covid-19 pandemic, while their work-life balances decreased significantly. In other words, in the post-Covid-19 pandemic situation, healthcare professionals feel more social isolation and financial anxiety than the period before the Covid-19 pandemic. In addition, it can be said that the work-life balance of health workers is negatively affected by the pandemic. Also, significant relationships were found between work-life balance, social isolation levels and financial anxiety levels both before and after the Covid-19 pandemic.